

BLAUWE MORPHO

NEDERLANDSE NAAM

Blauwe morpho

FRANSE NAAM

Morpho bleu

ENGELSE NAAM

Blue morpho

WETENSCHAPPELIJKE NAAM

Morpho peleides

BLAUWE MORPHO'S ...

- zijn aan de onderkant allesbehalve blauw maar bruin, met grote 'oogvlekken' die grijsbruin, blauw of paars kunnen zijn. Het blauw aan de bovenkant is een structuurkleur, zoals het blauw in sommige vogelveren: de vlindervleugels hebben geen blauwe pigmenten maar de vleugelschubben weerkaatsen het licht zo, dat alleen of vooral blauw zichtbaar is, met schakeringen die tot paars kunnen zijn. Elke ondersoort of kweekvariëteit (in totaal een 30-tal) heeft een lichtjes afwijkend kleurenpatroon, maar de basis is altijd: **bovenaan blauw, onderaan bruin**.

KENMERKEN

- Klasse: insecten
- Orde: lepidoptera (vlinders of schubvleugeligen)
- Familie: nymphalidae
- Hoogte: 7,5 tot 20 cm vleugelspanwijdte
- Gewicht: 5 tot 10 gram
- Max. leeftijd: 115 dagen

VERSPREIDINGSGEBIED

Midden- en Zuid-Amerika (van Mexico tot Brazilië)

BIOTOOP

Tropisch regenwoud, vooral op zonnige **open plekken**. De volwassen vlinders leven het grootste deel van de tijd in de onderste lagen van het bos en boven riviertjes, maar wanneer ze **op zoek gaan naar een partner**, komen ze ook in hogere regionen en durven ze zelfs boven de boomkruinen uit vliegen.

VERSPREIDINGSGEBIED BLAUWE MORPHO'S

VOEDING

Deze vlinders eten niet, ze **drinken** alleen met hun slurf **nectar** van grote bloemen, gefermenteerde sappen van rottend fruit, dood hout, modder én vloeibaar geworden dierlijke overschotten. Volwassen blauwe morpho's kunnen 'proeven' met **sensoren op de poten** en 'ruiken' met hun **antennes**.

VOORTPLANTING

Blauwe morpho's zijn onderling heel tolerant en zitten soms met tientallen samen in een **zigzagvlucht** achter een vrouwtje aan te vliegen, vooral rond het middaguur. Mannetjes zijn vooral 's ochtends actief, wijfjes eerder tegen de middag. Als het in onze vlindertuin té druk werd, gingen ze (voor het net er gehangen werd) steeds hoger vliegen en waren ze bijgevolg iets minder zichtbaar. De totale cyclus van **ei tot vlinder** duurt 115 dagen. De **eieren** (groen met bruine vlekken) worden gelegd op allerlei planten maar de **rupsen** (roodbruin met felgroene vlekken) hebben een voorkeur voor

Fabacea, vlinderbloemigen van de erwten-familie. De **poppen** zijn fel groen. Eens de volwassen vlinders ontpopt zijn, wordt er automatisch overgeschakeld op vloeibare voeding.

BEDREIGD

Blauwe morpho's hebben zeker wat te lijden onder de ontbossing, de versplintering van hun biotoop, en ze worden nog relatief vaak gevangen om er decoratieve voorwerpen van te maken. Maar omdat het verspreidingsgebied zo groot is, en er ook steeds meer vlinders worden gekweekt of 'geoogst' zoals in Costa Rica, is de soort **(nog) niet bedreigd**, en staat ze ook niet op CITES.

EEP

Er zijn geen formele kweekprogramma's; voorlopig zijn die er bij vlinders alleen voor enkele zeldzame Europese soorten, maar meestal niet in dierentuinen.

BLAUWE MORPHO'S ...

- werden en worden door de inheemse bevolking verwerkt in **siertooien** en **maskers**: ze worden op open plekken in het bos met felblauw lokaas gevangen. Ook sinds de koloniale roofhandel worden ze verwerkt in juwelen, kledingstukken, souvenirs ... Vroeger kwamen die dingen omwille van hun zeldzaamheid en spektakelwaarde vaak uitsluitend terecht in verzamelingen of **rariteitenkabinetten** van vorsten of andere rijkelui: bekend zijn de stukken in de collecties van Drury (Londens juwelier), Teyler (Hollands koopman), Rousseau-Decelle (Frans diplomaat) en de Russische tsaren. Een buitenbeentje was bankier Walter Rothschild, want die was ook een ernstig zoöloog. Hij ontdekte verschillende soorten, ook kasuarissen, en zijn dochter had één van de allereerste vlindertuinen. Ook bij schilders was en is het een populair onderwerp (bv. Maria Sibylla Merian). Vaak gaat het tegenwoordig echter om gekweekte vlinders, overschotten van de 'duurzame' vlinderfarms, dus voor de biodiversiteit is het enige gevaar dat er een behoefte in stand wordt gehouden die eventueel ook op niet-gekweekte vlinder kan overslaan.
- van de ZOO worden gekocht bij een **duurzaam project in Costa Rica**, net zoals de meeste andere vlinders in onze Vlindertuin trouwens. Op die manier stimuleren we de lokale boeren om stukken regenwoud in stand te houden en het gebruik van pesticiden bijna volledig te verbannen. Bovendien is er in Costa Rica heel wat **ecotoerisme** waarin vlinders een grote rol spelen; de maatregelen voor de vlinders komen dus ook tal van andere soorten ten goede. Een aanzienlijk deel van het land is beschermd natuurgebied. Met een oppervlakte van nauwelijks 50.000 km² behoort het tot de **20 landen met de rijkste biodiversiteit**. Om de paar weken komt er in de ZOO een kartonnen doos toe met daarin allerlei vlinderpoppen: die hangen we in de **poppenkast** en vanaf dan kan je het ontpoppen van de vlinders van dichtbij volgen.

